

Bruselj, 16. junij 2023
(OR. en)

Medinstitucionalna zadeva:
2023/0180(NLE)

10770/23
ADD 1

ACP 59
WTO 81
RELEX 750
COAFR 205
FDI 9

PREDLOG

Pošiljatelj:	za generalno sekretarko Evropske komisije: direktorica Martine DEPREZ
Datum prejema:	16. junij 2023
Prejemnik:	Thérèse BLANCHET, generalna sekretarka Sveta Evropske unije
Št. dok. Kom.:	COM(2023) 312 final
Zadeva:	PRILOGA k predlogu sklepa Sveta o podpisu Sporazuma o spodbujanju trajnostnih naložb med Evropsko unijo in Republiko Angolo v imenu Evropske unije

Delegacije prejmejo priloženi dokument COM(2023) 312 final.

Priloga: COM(2023) 312 final

EVROPSKA
KOMISIJA

Bruselj, 16.6.2023
COM(2023) 312 final

ANNEX

PRILOGA

k

predlogu sklepa Sveta

**o podpisu Sporazuma o spodbujanju trajnostnih naložb med Evropsko unijo in
Republiko Angolo v imenu Evropske unije**

SPORAZUM O SPODBUJANJU TRAJNOSTNIH NALOŽB
MED EVROPSKO UNIJO IN REPUBLIKO ANGOLO

Vsebina

Poglavje I	Splošne določbe
Poglavje II	Preglednost in predvidljivost
Poglavje III	Poenostavitev postopkov za izdajo dovoljenj
Poglavje IV	Informacijske točke in vključevanje deležnikov
Poglavje V	Naložbe in trajnostni razvoj
Poglavje VI	Izogibanje sporom in njihovo reševanje
Poglavje VII	Določbe o sodelovanju in institucionalne določbe
Poglavje VIII	Končne določbe

PREAMBULA

EVROPSKA UNIJA, v nadaljnjem besedilu: Unija,

in

REPUBLIKA ANGOLA, v nadaljnjem besedilu: Angola,

v nadaljnjem besedilu skupaj: pogodbenici, ali posamezno: pogodbenica, STA SE –

OB UPOŠTEVANJU svoje želje po nadaljnji krepitvi gospodarskih vezi ter vzpostavitvi tesnih in trajnih odnosov na podlagi partnerstva in sodelovanja z namenom spodbujanja trajnostnega razvoja;

V ŽELJI, da bi mobilizirali in ohranili naložbe, ustvarili nove zaposlitvene možnosti in izboljšali življenjski standard na svojem ozemlju;

OB PRIZNAVANJU potrebe po spodbujanju naložb s povečanjem preglednosti in predvidljivosti, poenostavitvijo postopkov za izdajo dovoljenj in vključevanjem deležnikov za izboljšanje naložbenega okolja;

V PREPRIČANJU, da ukrepi za spodbujanje naložb povečujejo naložbe v mikro, mala in srednja podjetja (v nadaljnjem besedilu: MSP) ter s strani teh podjetij;

OB PRIZNAVANJU, da lahko naložbe podpirajo trajnostni razvoj, gospodarsko rast in diverzifikacijo gospodarskih dejavnosti ter prispevajo k doseganju ciljev, opredeljenih v agendi Združenih narodov za trajnostni razvoj do leta 2030, ki jo je 25. septembra 2015 sprejela Generalna skupščina Združenih narodov (v nadaljnjem besedilu: agenda ZN 2030);

OB PRIZNAVANJU pomena tehnične pomoči in krepitve zmogljivosti za izvajanje tega sporazuma;

OB POTRDITVI svoje zavezanosti Ustanovni listini Združenih narodov in ob upoštevanju načel iz Splošne deklaracije o človekovih pravicah;

OB UPOŠTEVANJU Sporazuma o partnerstvu med članicami skupine afriških, karibskih in pacifiških držav na eni strani ter Evropsko skupnostjo in njenimi državami članicami na drugi, podpisanega 23. junija 2000 v Cotonouju (v nadaljnjem besedilu: Sporazum iz Cotonouja), vključno z njegovimi bistvenimi in temeljnimi elementi –

DOGOVORILI O NASLEDNJEM:

POGLAVJE I

SPLOŠNE DOLOČBE

ČLEN 1

Cilji

Cilj tega sporazuma je privabljanje, širjenje in ohranjanje neposrednih tujih naložb med pogodbenicama za namene gospodarske diverzifikacije in trajnostnega razvoja.

ČLEN 2

Področje uporabe

1. Ta sporazum se uporablja za ukrepe, ki jih pogodbenici sprejmeta ali ohranita v zvezi z naložbami.
2. Pogodbenici ponovno potrjujeta svojo pravico do zakonskega urejanja na svojem ozemlju za doseganje legitimnih ciljev politike, kot so varovanje javnega zdravja, socialne storitve, javno izobraževanje, varnost, okolje, vključno s podnebnimi spremembami, javna morala, socialno varstvo, varstvo potrošnikov, varstvo zasebnosti in podatkov ter spodbujanje in varovanje kulturne raznolikosti.
3. Ta sporazum ne vzpostavlja ali spreminja zavez v zvezi z liberalizacijo naložb, niti ne vzpostavlja ali spreminja pravil o zaščiti uveljavljenih vlagateljev na ozemlju pogodbenic ali njihovih naložb ali o reševanju sporov med vlagatelji in državo.

ČLEN 3

Opredelitev pojmov

V tem sporazumu se uporabljajo naslednje opredelitve pojmov:

- (a) „dejavnosti, ki se opravljajo pri izvajanju javnih pooblastil“ pomeni dejavnosti in storitve, ki se ne opravljajo niti na tržni podlagi niti v konkurenci z enim ali več gospodarskimi subjekti;
- (b) „dovoljenje“ pomeni dovoljenje za opravljanje katere koli gospodarske dejavnosti, povezane z naložbo, ki izhaja iz postopka, ki mu mora vlagatelj slediti, da dokaže skladnost s potrebnimi zahtevami;
- (c) „pristojni organ“ pomeni centralno, regionalno ali lokalno raven države ali organ oziroma nevladni organ, ki izvaja pooblastila, ki mu jih podelijo centralne,

regionalne ali lokalne ravni države ali organi, in ki sprejme odločitev o dovoljenju;

- (d) „gospodarska dejavnost“ pomeni kakršno koli dejavnost industrijskega, poslovnega ali strokovnega značaja ali dejavnosti obrtnikov, vključno z opravljanjem storitev, razen dejavnosti, ki se opravljajo pri izvajanju javnih pooblastil;
- (e) „podjetje“ pomeni pravno osebo ali podružnico ali predstavništvo pravne osebe;
- (f) „ustanovitev“ pomeni vzpostavitev ali pridobitev pravne osebe, tudi prek kapitalske udeležbe, ali ustanovitev podružnice ali predstavništva na ozemlju pogodbenice z namenom vzpostavitve ali ohranjanja trajnih gospodarskih vezi;
- (g) „naložba“ pomeni ustanovitev in poslovanje vlagateljev ene pogodbenice za opravljanje gospodarskih dejavnosti na ozemlju druge pogodbenice;
- (h) „vlagatelj pogodbenice“ pomeni fizično ali pravno osebo pogodbenice, ki želi ustanoviti, ustanavlja ali je ustanovila podjetje v skladu s pododstavkom (f) na ozemlju druge pogodbenice;
- (i) „pravna oseba“ pomeni vsak pravni subjekt, ki se pravilno ustanovi ali drugače organizira v skladu z veljavnimi zakoni zaradi dobička ali drugače, v zasebni ali javni lasti, vključno z družbo, trustom, partnerstvom, skupnim podjetjem, samostojnim podjetnikom ali združenjem;
- (j) „pravna oseba pogodbenice“ pomeni:

- (i) za Evropsko unijo: pravno osebo, ustanovljeno ali organizirano v skladu s pravom Evropske unije ali njenih držav članic, ki opravlja bistvene poslovne dejavnosti¹ na ozemlju Evropske unije;
- (ii) za Angolo: pravno osebo, ki je ustanovljena ali organizirana v skladu s pravom Angole in ki na ozemlju Angole opravlja bistvene poslovne dejavnosti;
- (k) „ukrep“ pomeni vsak ukrep pogodbenice v obliki zakona, predpisa, pravila, postopka, sklepa, upravnega ukrepa ali v kateri koli drugi obliki;
- (l) „ukrep pogodbenice“ pomeni vsak ukrep, ki ga sprejmejo ali ohranjajo²:
 - (i) centralne, regionalne ali lokalne ravni države ali organi ali
 - (ii) nevladni organi pri izvajanju pooblastil, ki jim jih podelijo centralne, regionalne ali lokalne ravni države ali organi;
- (m) „fizična oseba pogodbenice“ pomeni:
 - (i) za Unijo: državljana države članice Unije v skladu z njenim pravom³;
 - (ii) za Angolo: državljana Angole v skladu z njenim pravom;

¹ V skladu s svojim uradnim obvestilom STO glede Pogodbe o ustanovitvi Evropske skupnosti (WT/REG39/1) Evropska unija razume, da je pojem „dejanske in trajne povezave“ z gospodarstvom države članice Evropske unije iz člena 54 Pogodbe o delovanju Evropske unije enakovreden pojmu „bistvene poslovne dejavnosti“.

² Pojasniti je treba, da „ukrepi pogodbenice“ zajemajo ukrepe subjektov iz točke (l), podtočki (i) in (ii), ki se sprejmejo ali ohranjajo z neposrednimi ali posrednimi navodili, smernicami ali nadziranjem ravnanja drugih subjektov v zvezi z navedenimi ukrepi.

³ Pojem „fizična oseba“ vključuje tudi fizične osebe s stalnim prebivališčem v Republiki Latviji, ki niso državljani Republike Latvije ali katere koli druge države, vendar so v skladu s pravom Republike Latvije upravičeni do potnega lista za nedržavljanke.

- (n) „poslovanje“ pomeni vodenje, upravljanje, vzdrževanje, uporabo, uživanje, prodajo ali druge oblike razpolaganja s podjetjem ter
- (o) „objava“ pomeni objavo v uradni publikaciji, na primer uradnem listu, ali na uradnem spletnem mestu.

ČLEN 4

Obravnava po načelu države z največjimi ugodnostmi

1. Vsaka pogodbenica vlagateljem druge pogodbenice in njihovim naložbam takoj in brezpogojno zagotovi obravnavo, ki ni manj ugodna od obravnave, ki jo v podobnih razmerah zagotavlja vlagateljem katere koli druge države in njihovim naložbam v zvezi z izvajanjem tega sporazuma na svojem ozemlju.
2. Odstavek 1 se ne razlaga tako, da pogodbenico obvezuje, da na vlagatelje druge pogodbenice ali njihove naložbe razširi ugodnosti obravnave, ki izhaja iz:
 - (a) ukrepov, ki določajo priznavanje, vključno s priznavanjem standardov ali meril za izdajo dovoljenj, licenciranje ali certificiranje fizičnih oseb ali podjetij za opravljanje gospodarske dejavnosti, ali priznavanje previdnostnih ukrepov iz odstavka 3 Priloge o finančnih storitvah k Splošnemu sporazumu o trgovini s storitvami iz Priloge 1B k Marakeškemu sporazumu o ustanovitvi Svetovne trgovinske organizacije, podpisanem 15. aprila 1994 v Marakešu, ali
 - (b) vsakega dvostranskega, regionalnega ali večstranskega sporazuma, ki vključuje zaveze za praktično odpravo vseh ovir za naložbe med pogodbenicama ali določa približevanje zakonodaje pogodbenic v enem ali več gospodarskih sektorjih.

3. Pojasniti je treba, da določbe iz drugih mednarodnih sporazumov, ki jih sklene pogodbenica, same po sebi ne pomenijo „obravnave“ iz odstavka 1 in jih zato ni mogoče upoštevati pri ocenjevanju kršitev tega sporazuma.

ČLEN 5

Ukrepi proti korupciji in drugim nezakonitim dejavnostim

1. Pogodbenici priznavata negativen učinek korupcije, pranja denarja, financiranja terorizma, davčnih goljufij in davčnih utaj na gospodarstva in družbe, vključno z oviranjem trajnostnega razvoja in odvracanjem od naložb.
2. Vsaka pogodbenica potrjuje svojo zavezanost, da bo sprejela ustrezne ukrepe za preprečevanje korupcije, pranja denarja, financiranja terorizma, davčnih goljufij in davčnih utaj ter boj proti njim v zvezi z zadevami, ki jih zajema ta sporazum, v skladu z mednarodno dogovorjenimi standardi, ki jih je pogodbenica potrdila ali jih podpira, na primer Konvencijo Združenih narodov proti korupciji, ki jo je 31. oktobra 2003 sprejela Generalna skupščina Združenih narodov, smernicami Organizacije za gospodarsko sodelovanje in razvoj (v nadaljnjem besedilu: OECD) za večnacionalna podjetja iz leta 2011 ter veljavnimi standardi na področju mednarodne obdavčitve.

POGLAVJE II

PREDVIDLJIVOST IN PREGLEDNOST

ČLEN 6

Izvrševanje ukrepov splošne uporabe

Vsaka pogodbenica zagotovi, da se vsi ukrepi splošne uporabe, ki spadajo na področje uporabe tega sporazuma, izvajajo razumno, objektivno in nepristransko.

ČLEN 7

Zahteve glede objave

Vsaka pogodbenica nemudoma ali kako drugače v pisni obliki najpozneje do začetka njihove veljavnosti, razen v izrednih razmerah, objavi vse relevantne ukrepe splošne uporabe, ki spadajo na področje uporabe tega sporazuma, tako da so vlagatelji lahko obveščeni o njih.

ČLEN 8

Vnaprejšnja objava in priložnost za predložitev pripomb

1. Kolikor je to izvedljivo in na način, ki je skladen z njenim pravnim sistemom za sprejemanje ukrepov, vsaka pogodbenica⁴ vnaprej objavi:
 - (a) predloge zakonov in predpisov splošne uporabe, ki jih bo sprejela v zvezi z zadevami, ki spadajo v področje uporabe tega sporazuma, ali
 - (b) dokumente, ki vsebujejo dovolj podrobnosti o predlogih iz točke (a), da lahko vlagatelji in druge zainteresirane osebe ocenijo, ali in kako bi lahko znatno vplivali na njihove interese.

⁴ Pogodbenici se zavedata, da se v odstavkih 1 do 4 priznava, da imata različne sisteme za posvetovanje o nekaterih ukrepih, preden so ti dokončni, in da alternative iz odstavka 1 odražajo različne pravne sisteme.

2. Pogodbenici se spodbuja, da, kolikor je to izvedljivo in na način, ki je skladen z njunima pravnima sistemoma za sprejemanje ukrepov, uporabljata odstavek 1 za postopke in upravne odločbe splošne uporabe, ki jih predlagata za sprejetje v zvezi z zadevami, ki spadajo na področje uporabe tega sporazuma.
3. Kolikor je to izvedljivo in na način, ki je skladen z njenim pravnim sistemom za sprejemanje ukrepov, vsaka pogodbenica vlagateljem in drugim zainteresiranim osebam na nediskriminatorni podlagi zagotovi razumne možnosti, da izrazijo svoje mnenje o predlaganih ukrepih ali dokumentih, objavljenih v skladu z odstavkom 1 ali 2.
4. Kolikor je to izvedljivo in na način, ki je skladen z njenim pravnim sistemom za sprejemanje ukrepov, vsaka pogodbenica upošteva pripombe, ki jih prejme v skladu z odstavkom 3⁵.
5. Z objavo zakona ali drugega predpisa splošne uporabe iz odstavka 1 ali pred njuno objavo si vsaka pogodbenica, kolikor je to izvedljivo in na način, ki je skladen z njenim pravnim sistemom za sprejemanje ukrepov, prizadeva za to, da pojasni namen in utemeljitev zakona ali predpisa.
6. Vsaka pogodbenica si, kolikor je to izvedljivo, prizadeva zagotoviti razumen čas med objavo zakona ali predpisa iz odstavka 1 in datumom začetka njegove uporabe za vlagatelje.

ČLEN 9

Preglednost naložbenega okvira

⁵ Ta določba ne nalaga nobene obveznosti glede končne odločitve pogodbenice, ki sprejme ali ohrani kakršen koli ukrep za odobritev naložbe.

1. Vsaka pogodbenica prek elektronskih sredstev, na primer spletnega mesta, in, kadar je to izvedljivo, prek enotnega portala omogoči dostop ter, kolikor je to mogoče in ustrezno, posodablja naslednje:
 - (a) zakone in druge predpise, ki se posebej nanašajo na naložbe;
 - (b) omejitve in pogoje, ki veljajo za naložbe, ter
 - (c) kontaktne podatke ustreznih organov, pristojnih za odobritev naložbe.
2. Vsaka pogodbenica da na voljo, kadar je to izvedljivo, prek elektronskih sredstev, na primer spletnega mesta, in prek enotnega portala iz odstavka 1, ter posodablja, kolikor je to mogoče, opis, ki vlagatelje in druge zainteresirane osebe obvešča o praktičnih korakih, potrebnih za naložbe na njenem ozemlju, vključno z zahtevami in postopki v zvezi z:
 - (a) ustanovitvijo in registracijo podjetja;
 - (b) priključitvijo na osnovno infrastrukturo, na primer električno in vodovodno omrežje;
 - (c) pridobitvijo in vpisom premoženja, na primer lastninske pravice na zemljiščih;
 - (d) gradbenimi dovoljenji;
 - (e) reševanjem insolventnosti;
 - (f) kapitalskimi transferji in plačili;
 - (g) konvertibilnostjo valute;
 - (h) plačilom davkov ter

- (i) dostopom do financiranja, zlasti za MSP.
- 3. Za dostop do informacij, zagotovljenih v skladu s tem členom ali členom 7, se nobenemu vlagatelju na ozemlju pogodbenice ne zaračuna pristojbina.

ČLEN 10

Preglednost naložbenih spodbud

- 1. Vsaka pogodbenica prek elektronskih sredstev, na primer spletnega mesta, in, kadar je to izvedljivo, prek enotnega portala omogoči dostop do informacij o naložbenih spodbudah ter jih posodablja, kolikor je to mogoče in ustrezno.
- 2. Informacije iz odstavka 1 zajemajo vse spodbude, ki so na voljo vlagateljem, vključno s finančnimi spodbudami, davčnimi spodbudami in transferji v naravi, vključno z nefinančnimi spodbudami.
- 3. Informacije iz odstavka 1 vključujejo naslednje elemente:
 - (a) pravno podlago spodbude;
 - (b) obliko spodbude;
 - (c) zahteve za upravičenost do spodbude;
 - (d) postopek vložitve vloge za spodbudo, vključno z zahtevanimi obrazci in dokumenti, ter
 - (e) kontaktne podatke pristojnega organa.

ČLEN 11

Povezave z državo gostiteljico

Vsako pogodbenico se spodbuja, naj vlagateljem in osebam, ki želijo vlagati, da na voljo informacije o domačih dobaviteljih, da bi okrepila povezave z lokalnim gospodarstvom, povečala konkurenčnost domačih dobaviteljev in spodbujala prispevek naložb k trajnostnemu razvoju.

ČLEN 12

Razkritje zaupnih informacij

Ta sporazum od nobene pogodbenice ne zahteva, da bi dajala zaupne informacije, katerih razkritje bi oviralo izvrševanje zakonodaje ali bilo kako drugače v nasprotju z javnimi interesi ali bi posegalo v legitimne trgovinske interese posameznih javnih ali zasebnih podjetij.

POGLAVJE III

POENOSTAVITEV POSTOPKOV ZA IZDAJO DOVOLJENJ

ČLEN 13

Področje uporabe

To poglavje se uporablja za ukrepe pogodbenic v zvezi z odobritvijo naložb.

ČLEN 14

Vložitev vlog

Vsaka pogodbenica se, kolikor je to izvedljivo, izogiba temu, da bi od vložnika zahtevala, da bi se moral za vsako vlogo za izdajo dovoljenja obrniti na več kot en pristojni organ. Če je dejavnost, za katero se zahteva dovoljenje, v pristojnosti več pristojnih organov, se lahko zahteva več vlog za izdajo dovoljenja.

ČLEN 15

Roki za vložitev vlog

Če pogodbenica zahteva dovoljenje, zagotovi, da njeni pristojni organi, kolikor je to izvedljivo, dovolijo vložitev vloge kadar koli v letu. Če obstaja določeno časovno obdobje za vložitev vloge za izdajo dovoljenja, pogodbenica zagotovi, da pristojni organi zagotovijo razumen rok za vložitev vloge.

ČLEN 16

Elektronske vloge in sprejemanje kopij

Če pogodbenica zahteva dovoljenje, zagotovi, da njeni pristojni organi:

- (a) v največji možni meri sprejemajo vloge v elektronski obliki ter

- (b) namesto izvirnih dokumentov sprejemajo kopije dokumentov, ki so overjene v skladu s pravom pogodbenice, razen če pristojni organi zahtevajo originalne dokumente za zaščito celovitosti postopka izdaje dovoljenja.

ČLEN 17

Obravnava vlog

1. Če pogodbenica zahteva dovoljenje, zagotovi, da njeni pristojni organi:
 - (a) kolikor je to izvedljivo, določijo okvirne roke za obravnavo vloge;
 - (b) na zahtevo vložnika brez nepotrebnega odlašanja zagotovijo informacije v zvezi s statusom vloge;
 - (c) kolikor je to izvedljivo, brez nepotrebnega odlašanja potrdijo popolnost vloge za obravnavo na podlagi zakonov in drugih predpisov pogodbenice;
 - (d) če štejejo, da je vloga popolna za namene obravnave na podlagi zakonov in drugih predpisov pogodbenice⁶, v razumnem roku po vložitvi vloge zagotovijo:
 - (i) da se obravnava vloge dokonča ter
 - (ii) da se vložnika obvesti o odločitvi v zvezi z vlogo, kolikor je to mogoče, po možnosti pisno⁷;

⁶ Pristojni organi lahko zahtevajo, da se vse informacije predložijo v določeni obliki, da se štejejo za „popolne za namene obravnave“.

⁷ Pristojni organi lahko zahtevo iz točke (ii) izpolnijo tako, da vložnika vnaprej pisno obvestijo, tudi z objavo ukrepa, da nepošiljanje odgovora po določenem obdobju od datuma vložitve vloge pomeni, da je bila vloga sprejeta. Sklicivanje na „pisno“ se razume, kot da vključuje elektronsko obliko.

(e) če štejejo, da je vloga nepopolna za namene obravnave na podlagi zakonov in drugih predpisov pogodbenice, kolikor je to izvedljivo, v razumnem času:

(i) vložnika obvestijo, da je vloga nepopolna;

(ii) na zahtevo vložnika navedejo dodatne informacije, potrebne za dopolnitev vloge, ali kako drugače sporočijo, zakaj se vloga šteje za nepopolno, ter

(iii) vložniku zagotovijo možnost, da predloži dodatne informacije, ki so potrebne za dopolnitev vloge⁸;

če nobeno od dejanj iz točk (i), (ii) in (iii) ni izvedljivo in se vloga zavrne zaradi nepopolnosti, pristojni organi zagotovijo, da vložnika o tem obvestijo v razumnem roku, ter

(f) če se vloga zavrne, bodisi na lastno pobudo bodisi na zahtevo vložnika slednjega obvestijo o razlogih za zavrnitev in o roku za pritožbo ter po potrebi o postopkih za ponovno predložitev vloge; vložniku se ne sme preprečiti, da predloži drugo vlogo zgolj na podlagi predhodno zavrnjene vloge.

2. Vsaka pogodbenica zagotovi, da njeni pristojni organiodobrijo dovoljenje takoj, ko ustrezen pregled pokaže, da vložnik izpolnjuje pogoje za njegovo pridobitev.

3. Vsaka pogodbenica zagotovi, da začne dovoljenje po odobritvi veljati brez nepotrebnega odlašanja v skladu z veljavnimi pogoji⁹.

ČLEN 18

⁸ Taka „možnost“ ne pomeni, da mora pristojni organ zagotoviti podaljšanje rokov.

⁹ Pristojni organi niso odgovorni za zamude zaradi razlogov, na katere nimajo vpliva.

Pristojbine

1. Vsaka pogodbenica za vse gospodarske dejavnosti, razen finančnih storitev, zagotovi, da so pristojbine za dovoljenja, ki jih zaračunavajo njeni pristojni organi, razumne, pregledne in same po sebi ne omejujejo naložbe.
2. Kar zadeva finančne storitve, vsaka pogodbenica zagotovi, da njeni pristojni organi vložnikom predložijo seznam pristojbin za dovoljenja, ki jih zaračunavajo, oziroma informacije o tem, kako se določajo zneski pristojbin, in pristojbin ne uporabljajo kot sredstvo za izogibanje zavezam ali obveznostim pogodbenice.
3. Pristojbine za dovoljenja ne vključujejo pristojbin za uporabo naravnih virov, plačil za dražbo, razpisov ali drugih nediskriminatornih sredstev za dodelitev koncesij ali obveznih prispevkov za opravljanje univerzalnih storitev.
4. Razen v nujnih primerih vsaka pogodbenica omogoči dovolj časa med objavo in začetkom veljavnosti novih ali spremenjenih pristojbin in dajatev, povezanih s postopki odobritve naložb, ali informacij, ki vlagateljem omogočajo razumevanje izračuna pristojbin in taks. Pristojbine in takse se ne zaračunavajo, dokler se te informacije ne objavijo.
5. Vsaka pogodbenica, kolikor je to izvedljivo, sprejme ali ohrani postopke, ki omogočajo elektronsko plačilo pristojbin in taks, ki jih poberejo ustrezni pristojni organi za odobritev naložb.

ČLEN 19

Objektivnost, nepristranskost in neodvisnost

Če pogodbenica sprejme ali ohrani ukrep v zvezi z dovoljenjem, zagotovi, da zadevni pristojni organ obravnava vlogo, sprejme in upravlja odločitve objektivno in nepristransko ter neodvisno

od kakšnih koli neprimernih vplivov oseb, ki opravljajo gospodarsko dejavnost, za katero se zahteva dovoljenje.

ČLEN 20

Objava in razpoložljive informacije

1. Če pogodbenica potrebuje dovoljenje, nemudoma objavi informacije, ki jih vlagatelji ali osebe, ki želijo vlagati, potrebujejo za izpolnjevanje zahtev, tehničnih standardov in postopkov za pridobitev, ohranitev, spremembo ali podaljšanje dovoljenja¹⁰. Te informacije vključujejo naslednje, če obstaja:
 - (a) zahteve o licenciranju in kvalifikacijah ter postopke licenciranja in kvalifikacijske postopke;
 - (b) kontaktne podatke ustreznih pristojnih organov;
 - (c) pristojbine za dovoljenja;
 - (d) veljavne tehnične standarde;
 - (e) postopke za pritožbo ali pregled odločitev v zvezi z vlogami;
 - (f) postopke za spremljanje ali uveljavljanje skladnosti s pogoji glede izdaje dovoljenj ali kvalifikacij;

¹⁰ Pogodbenici lahko izdata dovoljenja, ne da bi ravnali v skladu s tem členom, v naslednjih primerih v povezavi z ogljikovodiki:

- a) za zadevno območje je bil že izveden postopek v skladu s tem členom, vendar dovoljenje ni bilo izdano;
- b) območje je stalno na voljo za raziskovanje ali izkoriščanje ali
- c) izdano dovoljenje je bilo odpovedano pred njegovim datumom izteka.

- (g) možnosti za sodelovanje javnosti, na primer na zaslišanjih ali s predložitvijo pripomb, ter
 - (h) okvirne roke za obravnavo vloge.
2. Vsaka pogodbenica se spodbuja, naj elektronske publikacije objavlja na enotnem portalu.

ČLEN 21

Oblikovanje ukrepov

Če pogodbenica sprejme ali ohrani ukrepe v zvezi z dovoljenjem, zagotovi, da:

- (a) ti ukrepi temeljijo na jasnih, objektivnih in preglednih merilih, ki lahko vključujejo pristojnost in sposobnost za opravljanje gospodarske dejavnosti, tudi v skladu z regulativnimi zahtevami pogodbenice, kot so zdravstvene in okoljske zahteve, pri čemer se razume, da lahko pristojni organi ocenijo, kako pomembno je vsako merilo;
- (b) so postopki nepristranski, lahko dostopni vsem vložnikom in primerni, da lahko vložniki dokažejo, ali izpolnjujejo zahteve, ter
- (c) postopki sami po sebi ne preprečujejo neupravičeno izpolnjevanja zahtev.

POGLAVJE IV

INFORMACIJSKE TOČKE IN VKLJUČEVANJE DELEŽNIKOV

ČLEN 22

Informacijske točke za spodbujanje naložb

1. Vsaka pogodbenica v skladu s svojim pravnim sistemom ohrani ali vzpostavi ustrezne informacijske točke za spodbujanje naložb, ki delujejo kot prve kontaktne točke za vlagatelje v zvezi z ukrepi, ki vplivajo na naložbe.
2. Vsaka pogodbenica zagotovi, da se informacijske točke za spodbujanje naložb odzivajo na poizvedbe vlagateljev in informacijskih točk za spodbujanje naložb, ki jih vzpostavi druga pogodbenica v skladu s tem členom, da bi prispevale k učinkovitemu izvajanju tega sporazuma.
3. Če se informacijska točka za spodbujanje naložb ne more odzvati na poizvedbo iz odstavka 2, si prizadeva zagotoviti potrebno pomoč poizvedovalcu, da pridobi ustrezne informacije.
4. Vsaka pogodbenica zagotovi, da se poizvedbe in informacije iz tega člena lahko predložijo po elektronski poti.
5. Informacije, zagotovljene na podlagi tega člena, ne vplivajo na to, ali je ukrep skladen s tem sporazumom ali ne.

ČLEN 23

Mehanizmi za reševanje težav

1. Vsaka pogodbenica si prizadeva, da vzpostavi ali vzdržuje ustrezne mehanizme za reševanje težav vlagateljev ali oseb, ki želijo vlagati, ki lahko nastanejo pri izvajanju katerega koli ukrepa splošne uporabe, ki ga zajema ta sporazum.

2. Mehanizmi iz odstavka 1 so lahko dostopni, tudi MSP, ter časovno omejeni in pregledni. Ne posegajo v noben postopek pritožbe ali pregleda, ki ga vzpostavita ali ohranita pogodbenici. Prav tako ne posegajo v mehanizem za reševanje sporov iz tega sporazuma.

ČLEN 24

Notranje usklajevanje med agencijami

1. Pogodbenici priznavata pomen tesnega notranjega usklajevanja organov in agencij, pristojnih za urejanje in izvajanje ukrepov in postopkov, povezanih z naložbami, kot sredstva za spodbujanje, privabljanje, ohranjanje in širjenje naložb.
2. Vsaka pogodbenica si prizadeva vzpostaviti ali vzdrževati mehanizme za usklajevanje dejavnosti z namenom:
 - (a) spodbujanja naložb;
 - (b) spodbujanja regulativne skladnosti in predvidljivosti vladnih ukrepov in postopkov ter
 - (c) spodbujanja skladnosti osrednjih, regionalnih in lokalnih naložbenih ukrepov in postopkov.
3. Za olajšanje naloge usklajevanja se vsako pogodbenico spodbuja, da imenuje vodilno agencijo na način, ki je skladen z njenim pravnim sistemom.

ČLEN 25

Regulativna skladnost in ocene učinka

1. Pogodbenici priznavata pomen učinkovitega, doslednega, preglednega in predvidljivega regulativnega okvira za naložbe.
2. Vsako pogodbenico se spodbuja, da v skladu s svojimi pravili in postopki izvede oceno učinka pomembnejših ukrepov¹¹ splošne uporabe, ki jih pripravlja in ki spadajo na področje uporabe tega sporazuma.
3. Pogodbenici priznavata, da bi bilo treba pri izvajanju ocen učinka iz odstavka 2 upoštevati morebitni učinek predlaganih ukrepov na MSP in trajnostni razvoj.

ČLEN 26

Posvetovanje z deležniki in redni pregledi

1. Vsako pogodbenico se spodbuja, da v rednih časovnih presledkih, ki se ji zdijo primerni, pregleda svoje ukrepe splošne uporabe, ki so zajeti v tem sporazumu in vplivajo na naložbe, da bi ugotovila, ali bi bilo treba specifične ukrepe, ki jih izvaja, spremeniti, poenostaviti, razširiti ali razveljaviti, da bi bil njen naložbeni okvir učinkovitejši pri doseganju njenih ciljev politike in obravnavanju posebnih potreb MSP.
2. Vsako pogodbenico se spodbuja, da redno pregleduje svoje pristojbine in takse za dovoljenja, da bi zmanjšala njihovo število in raznolikost.
3. Vsako pogodbenico se spodbuja, naj pri pregledu upošteva povratne informacije deležnikov in uporabi ustrezne mednarodne kazalnike uspešnosti.

¹¹ Vsaka pogodbenica lahko določi, kaj so „pomembnejši“ ukrepi splošne uporabe za namene tega sporazuma.

4. Pogodbenici se poziva, naj v Odboru za spodbujanje naložb iz člena 43 izmenjata svoje izkušnje z izvajanjem rednih pregledov in priporočila politike, ki izhajajo iz njih.

ČLEN 27

Reševanje sporov

Poglavje VI se ne uporablja za člene 24, 25 in 26.

POGLAVJE V

NALOŽBE IN TRAJNOSTNI RAZVOJ

ČLEN 28

Cilji

1. Pogodbenici priznavata, da trajnostni razvoj zajema gospodarski razvoj, socialni razvoj in varstvo okolja, ti trije njegovi deli pa so medsebojno odvisni in se vzajemno krepijo, ter potrjujeta svojo zavezo, da bosta spodbujali naložbe na način, ki bo prispeval k cilju trajnostnega razvoja.
2. Cilj tega poglavja je okrepiti vključevanje trajnostnega razvoja, zlasti njegove delovne in okoljske razsežnosti, v naložbene odnose pogodbenic na način, ki prispeva k doseganju ciljev trajnostnega razvoja iz agende ZN 2030.

ČLEN 29

Pravica do urejanja in ravni varstva

1. Pogodbenici priznavata pravico vsake od njiju, da vzpostavi svoje politike in prednostne naloge trajnostnega razvoja, določi ravni domačega varstva okolja in dela, ki se ji zdijo primerne, ter sprejme ali spremeni svoje ustrezne zakone in politike. Te ravni zaščite, zakoni in politike so skladni z zavezami vsake pogodbenice mednarodno priznanim standardom in sporazumom iz tega poglavja.
2. Vsaka pogodbenica si prizadeva zagotoviti, da njeni ustrezni zakoni in politike zagotavljajo in spodbujajo visoke ravni varstva okolja in delavcev, ter izboljšati te ravni, zakone in politike.
3. Pogodbenica ne oslabi ali zniža ravni varstva, določene v njenem okoljskem ali delovnem pravu, da bi tako spodbujala naložbe.
4. Pogodbenica ne opusti svojega okoljskega ali delovnega prava ali drugače odstopa od njega ter ne predlaga njegove opustitve ali odstopa od njega, da bi tako spodbujala naložbe.
5. Pogodbenica ne opusti dejanskega izvrševanja svojega okoljskega ali delovnega prava z dolgotrajnim ali ponavljajočim se ukrepanjem ali neukrepanjem, da bi spodbudila naložbe.
6. Pogodbenici svojega okoljskega in delovnega prava ne uporabljata na način, ki bi pomenil sredstvo za samovoljno ali neupravičeno diskriminacijo ali prikrito omejevanje mednarodnih naložb.

ČLEN 30

Večstranski standardi in sporazumi na področju dela

1. Pogodbenici potrjujeta svojo zavezanost spodbujanju razvoja naložb na način, ki spodbuja dostojno delo za vse, kot je navedeno v Deklaraciji Mednarodne organizacije dela (v nadaljnjem besedilu: MOD) o socialni pravičnosti za pravično globalizacijo, sprejeti 10. junija 2008 v Ženevi na Mednarodni konferenci dela (v nadaljnjem besedilu: Deklaracija MOD o socialni pravičnosti za pravično globalizacijo iz leta 2008).
2. V skladu z ustavo MOD in Deklaracijo MOD o temeljnih načelih in pravicah pri delu ter nadaljnjih ukrepih, ki jo je Mednarodna konferenca dela sprejela 18. junija 1998 v Ženevi, vsaka pogodbenica na svojem celotnem ozemlju, tudi v „conah izvozne predelave“ in drugih „posebnih ekonomskih conah“, spoštuje, spodbuja in učinkovito izvaja mednarodno priznane temeljne delovne standarde, kot so opredeljeni v temeljnih konvencijah MOD, ter učinkovito izvaja nadaljnje konvencije MOD, ki so jih ratificirale države članice Unije oziroma Angola.
3. Vsaka pogodbenica v skladu s svojo zavezo, da bo spodbujala prispevek naložb k cilju trajnostnega razvoja, vključno z njegovimi vidiki dela, spodbuja naložbene politike, ki spodbujajo cilje agende za dostojno delo, v skladu z Deklaracijo MOD o socialni pravičnosti za pravično globalizacijo iz leta 2008 in Deklaracijo za prihodnost dela ob stoletnici MOD, ki jo je Mednarodna konferenca dela sprejela 21. junija 2019 v Ženevi.
4. Če tega še ni storila, vsaka pogodbenica vzpostavi in vzdržuje učinkovit sistem inšpekcije dela za vse gospodarske sektorje, vključno s kmetijstvom in rudarskimi dejavnostmi.
5. Pogodbenici si skupaj prizadevata okrepiti sodelovanje pri naložbenih vidikih politik in ukrepov na področju dela na dvostranski in regionalni ravni ter v mednarodnih forumih, kakor je ustrezno, med drugim tudi v okviru MOD.

ČLEN 31

Večstransko okoljsko upravljanje in sporazumi

1. Pogodbenici priznavata pomen skupščine Združenih narodov za okolje (v nadaljnjem besedilu: UNEA) v okviru Programa Združenih narodov za okolje (v nadaljnjem besedilu: UNEP) ter večstranskega okoljskega upravljanja in sporazumov kot odziv mednarodne skupnosti na svetovne ali regionalne okoljske izzive ter poudarjata potrebo po okrepitvi vzajemne podpore med naložbeno in okoljsko politiko.
2. Vsaka pogodbenica učinkovito izvaja večstranske okoljske sporazume, protokole in spremembe, ki jih je ratificirala (v nadaljnjem besedilu: večstranski okoljski sporazumi). Pogodbenici potrjujeta svojo zavezanost spodbujanju razvoja naložb na način, ki spodbuja visoko raven varstva okolja.
3. Pogodbenici si skupaj prizadevata okrepiti sodelovanje pri naložbenih vidikih okoljskih politik in ukrepov na dvostranski in regionalni ravni ter v mednarodnih forumih, kakor je ustrezno, med drugim tudi v okviru političnega foruma Združenih narodov na visoki ravni za trajnostni razvoj, UNEP, UNEA, večstranskih okoljskih sporazumih in Svetovne trgovinske organizacije (v nadaljnjem besedilu: STO).

ČLEN 32

Naložbe in podnebne spremembe

1. Pogodbenici priznavata pomen sprejetja nujnih ukrepov za boj proti podnebnim spremembam in njihovim posledicam ter vlogo naložb pri uresničevanju tega cilja v skladu z Okvirno konvencijo Združenih narodov o spremembi podnebja, sprejeto 9. maja 1992 v New Yorku (v nadaljnjem besedilu: UNFCCC), nameni in cilji Pariškega sporazuma v okviru Okvirne konvencije Združenih narodov o spremembi podnebja, sprejetega 12. decembra 2015 v Parizu (v nadaljnjem besedilu: Pariški sporazum) ter drugimi večstranskimi okoljskimi sporazumi in večstranskimi instrumenti na področju podnebnih sprememb.

2. Vsaka pogodbenica:

- (a) učinkovito izvaja UNFCCC in Pariški sporazum, vključno s svojimi zavezami v zvezi z nacionalno določenimi prispevki, ter
- (b) spodbuja vzajemno podporo naložbenih in podnebnih politik in ukrepov ter tako prispeva k prehodu na gospodarstvo z nizkimi emisijami toplogrednih plinov, ki je gospodarno z viri, in k razvoju, odpornemu na podnebne spremembe.

3. Pogodbenici si skupaj prizadevata okrepiti sodelovanje pri naložbenih vidikih politik in ukrepov na področju podnebnih sprememb na dvostranski in regionalni ravni ter v mednarodnih forumih, kakor je ustrezno, med drugim tudi v okviru UNFCCC, STO, Montrealskega protokola o substancah, ki škodljivo delujejo na ozonski plašč, sklenjenega v Montrealu 16. septembra 1987 in Mednarodne pomorske organizacije.

ČLEN 33

Naložbe, ki prispevajo k trajnostnemu razvoju

- 1. Pogodbenici v skladu s svojo zavezo, da bosta spodbujali prispevek naložb k cilju trajnostnega razvoja, olajšujeta in spodbujata naložbe v trajnostno proizvodnjo in potrošnjo, okoljsko blago in storitve ter naložbe, ki so pomembne za blažitev podnebnih sprememb in prilagajanje nanje.
- 2. Pogodbenici priznavata pomen ohranjanja in trajnostne rabe biotske raznovrstnosti ter vlogo naložb pri uresničevanju teh ciljev v skladu s Konvencijo o biološki raznovrstnosti, sklenjeno 5. junija 1992 v Riu de Janeiru, in njenimi protokoli, Konvencijo o mednarodni trgovini z ogroženimi prostoživečimi živalskimi in rastlinskimi vrstami, sklenjeno 3. marca 1973 v Washingtonu (v nadaljnjem besedilu: CITES), drugimi relevantnimi

večstranskimi okoljskimi sporazumi, katerih pogodbenici sta, ter sklepi, sprejetimi na podlagi teh konvencij.

3. Vsaka pogodbenica spodbuja naložbe za trajnostno rabo bioloških virov in ohranjanje biotske raznovrstnosti ter sprejme ukrepe za ohranitev biotske raznovrstnosti, kadar je izpostavljena pritiskom, povezanim z naložbami.
4. Pogodbenici si skupaj prizadevata okrepiti sodelovanje pri naložbenih vidikih politik in ukrepov na področju biotske raznovrstnosti na dvostranski in regionalni ravni ter v mednarodnih forumih, kakor je ustrezno, med drugim tudi v okviru Konvencije o biološki raznovrstnosti in CITES.
5. Pogodbenici priznavata pomen trajnostnega gospodarjenja z gozdovi in vlogo naložb pri uresničevanju tega cilja. V skladu s tem vsaka pogodbenica spodbuja naložbe na način, ki je skladen z ohranjanjem gozdov in trajnostnim gospodarjenjem z njimi.
6. Pogodbenici priznavata pomen ohranjanja in trajnostnega upravljanja morskih bioloških virov in morskih ekosistemov ter vlogo naložb pri uresničevanju teh ciljev. V skladu s tem vsaka pogodbenica spodbuja naložbe na način, ki je skladen z ohranjanjem morskih bioloških virov in morskih ekosistemov ter trajnostnim gospodarjenjem z njimi.

ČLEN 34

Družbena odgovornost podjetij in odgovorno ravnanje podjetij

1. Pogodbenici priznavata, kako pomembno je, da vlagatelji izvajajo potrebno skrbnost, da bi opredelili in obravnavali škodljive učinke, na primer na okolje in delovne pogoje, pri svojih dejavnostih, dobavnih verigah in drugih poslovnih odnosih. Pogodbenici spodbujata podjetja in vlagatelje k prevzemanju družbene odgovornosti podjetij ali odgovornih poslovnih praks, da bi prispevali k trajnostnemu razvoju in odgovornim naložbam.

2. Pogodbenici podpirata razširjanje in uporabo ustreznih mednarodno dogovorjenih instrumentov, ki sta jih potrdili ali jih podpirata, kot so vodilna načela Združenih narodov o podjetništvu in človekovih pravicah, globalni dogovor Združenih narodov, tristranska deklaracija MOD o načelih večnacionalnih podjetij in socialne politike ter smernice OECD za večnacionalna podjetja iz leta 2011 in povezane smernice o potrebni skrbnosti.
3. Pogodbenici si v Odboru za spodbujanje naložb izmenjujeta informacije in najboljše prakse v zvezi z vprašanji, zajetimi v tem členu, vključno z možnimi načini, kako podjetjem in vlagateljem olajšati prevzemanje družbene odgovornosti, odgovorne prakse in poročanje. V ta namen Odbor vzdržuje tesne stike z ustreznimi mednarodnimi organizacijami, ki so dejavne na področju družbene odgovornosti podjetij in odgovornega ravnanja podjetij.

ČLEN 35

Naložbe in enakost spolov

1. Pogodbenici priznavata, da lahko vključujoče naložbene politike prispevajo k spodbujanju ekonomskega opolnomočenja žensk in enakosti spolov v skladu s ciljem trajnostnega razvoja št. 5 agende ZN 2030. Priznavata pomemben prispevek žensk h gospodarski rasti na podlagi njihovega sodelovanja v gospodarskih dejavnostih, vključno z naložbami. Pogodbenici poudarjata svojo namero, da bosta ta sporazum izvajali na način, ki spodbuja in krepi enakost spolov.
2. Pogodbenici sodelujeta na dvostranski ravni in v mednarodnih forumih, kakor je ustrezno, da bi okrepili svoje sodelovanje pri naložbenih vidikih politik in ukrepov na področju enakosti spolov, vključno z dejavnostmi, namenjenimi izboljšanju zmogljivosti in pogojev za ženske, ki zajemajo tudi delavke in podjetnice, da bi se jim omogočil dostop do priložnosti, ustvarjenih s tem sporazumom, in da bi imele koristi od njih.

POGLAVJE VI

IZOGIBANJE SPOROM IN NJIHOVO REŠEVANJE

ČLEN 36

Posvetovanja

1. Pogodbenici si prizadevata rešiti vse spore glede razlage in uporabe določb tega sporazuma, razen če je v tem sporazumu določeno drugače, z začetkom posvetovanj v dobri veri, da dosežeta sporazumno rešitev.
2. Pogodbenica zahteva posvetovanja s pisnim zahtevkom, ki ga predloži drugi pogodbenici in v katerem opredeli sporne ukrepe ter obveznosti iz tega sporazuma, za katere meni, da jih druga pogodbenica ni izpolnila.
3. Pogodbenica, na katero je naslovljen zahtevek za posvetovanja, nanj odgovori v desetih dneh od datuma prejema. Če se pogodbenici ne dogovorita drugače, potekajo posvetovanja najpozneje 30 dni po datumu prejema zahtevka, in sicer na ozemlju pogodbenice, na katero je naslovljen zahtevek.
4. Med posvetovanji vsaka pogodbenica predloži zadostne informacije o dejstvih za popoln pregled, kako bi lahko zadevni ukrep kršil relevantne obveznosti iz tega sporazuma. Vsaka pogodbenica si prizadeva zagotoviti sodelovanje osebja svojih pristojnih vladnih organov z ustreznim strokovnim znanjem o zadevi, ki je predmet posvetovanj.
5. Pogodbenici v okviru posvetovanj o zadevah, povezanih z večstranskimi sporazumi ali instrumenti o okolju ali delu iz tega sporazuma, upoštevata informacije MOD ali ustreznih

organov ali organizacij, ustanovljenih na podlagi večstranskih okoljskih sporazumov, da bi spodbujali usklajenost dela pogodbenic in teh organov ali organizacij. Kadar je to ustrezno, se pogodbenici posvetujeta z navedenimi organi in organizacijami ali katerim koli drugim strokovnjakom ali organom, ki se jima zdi ustrezen.

6. Vsaka pogodbenica lahko po potrebi zaprosi za mnenje civilne družbe iz člena 46.
7. Posvetovanja, zlasti vse razkrite informacije in stališča, ki jih pogodbenici izrazita med posvetovanji, so zaupni.

ČLEN 37

Sporazumne rešitve

1. Pogodbenici lahko kadar koli sprejmeta sporazumno rešitev za kakršne koli spore iz člena 36.
2. Vsaka pogodbenica sprejme ukrepe, ki so potrebni za izvedbo sporazumne rešitve. Če takojšnja izvedba ni mogoča, se pogodbenici dogovorita o razumnem roku za izvedbo.
3. Pogodbenica, ki izvaja rešitev, najpozneje do izteka dogovorjenega roka iz odstavka 2 pisno obvesti drugo pogodbenico o kakršnem koli ukrepu, ki ga je sprejela za izvedbo sporazumne rešitve.
4. Če pogodbenici ne moreta doseči sporazumne rešitve v 120 dneh od datuma zahtevka za posvetovanja ali če se sporazumna rešitev ne izvede v roku iz odstavka 2, lahko pogodbenica, ki je zahtevala posvetovanja v skladu s členom 36, zahteva uporabo arbitraže med državami za rešitev spora. Pogodbenica, na katero je naslovljen zahtevek za arbitražo, ta zahtevek sprejme ali zavrne v 30 dneh od datuma zahtevka. Če odgovora ni, se šteje, da je zahtevek zavrnjen.

ČLEN 38

Arbitraža

1. Pogodbenici si prizadevata za dogovor o sestavi arbitražnega senata. Če dogovor ni dosežen v 30 dneh po sprejetju zahtevka za arbitražo v skladu s členom 37(4), vsaka pogodbenica imenuje arbitra v roku 30 dni. Arbitri, ki jih imenujeta pogodbenici, skupaj imenujejo predsednika senata, ki nima državljanstva nobene od pogodbenic.
2. Arbitražni senat objektivno oceni zadevo, ki mu je predložena. Če se pogodbenici ne dogovorita drugače, arbitražni senat določi poslovnik, ki se uporablja.
3. Če arbitražni senat ugotovi, da zadevni ukrep ni v skladu z določbami tega poglavja, pogodbenica, proti kateri je vložena pritožba, sprejme vse ukrepe, ki so potrebni za takojšnjo uskladitev.
4. Če pogodbenica, pri kateri je bil vložen zahtevek za arbitražo, tega zavrne ali v primeru neskladnosti s poročilom senata, lahko pogodbenica, ki je zahtevala arbitražo, sprejme ukrepe v okviru področja uporabe tega sporazuma, ki so sorazmerni z neizpolnjevanjem posebnih obveznosti.

ČLEN 39

Preglednost

Vsaka pogodbenica takoj objavi:

- (a) zahtevek za posvetovanja v skladu s členom 36;

(b) sporazumno rešitev v skladu s členom 37 ter

(c) ukrepe v skladu s členom 38.

ČLEN 40

Roki

1. Vsi roki, določeni v tem poglavju, se štejejo v koledarskih dnevih od dneva po dejanju, na katerega se nanašajo, če ni določeno drugače.
2. Pogodbenici lahko sporazumno spremenita vsak rok iz tega poglavja.

ČLEN 41

Postopek mediacije

1. Pogodbenica lahko kadar koli zahteva začetek postopka mediacije v zvezi s katerim koli ukrepom pogodbenice, ki domnevno negativno vpliva na naložbe med pogodbenicama.
2. Postopek mediacije se lahko začne šele na podlagi medsebojnega dogovora pogodbenic, da se proučijo sporazumne rešitve ter upoštevajo vsi nasveti in predlagane rešitve mediatorja, ki ga imenujeta pogodbenici.
3. Pogodbenici si prizadevata sprejeti sporazumno rešitev v 60 dneh od imenovanja mediatorja.

4. Če se pogodbenici ne dogovorita drugače, so vse faze postopka mediacije, vključno z morebitnimi nasveti ali predlaganimi rešitvami, zaupne. Pogodbenica lahko javnosti razkrije, da se izvaja mediacija.
5. Postopek mediacije ne posega v pravice in obveznosti pogodbenic iz členov 36 in 38 ali postopkov za reševanje sporov na podlagi katerega koli drugega sporazuma.

POGLAVJE VII

UPRAVNE IN INSTITUCIONALNE DOLOČBE

ČLEN 42

Tehnična pomoč in krepitev zmogljivosti za spodbujanje naložb

1. Pogodbenici priznavata pomen tehnične pomoči in krepitev zmogljivosti ter se zavezujeta, da bosta sodelovali pri krepitev naložbenega okolja v Angoli in podpiranju izvajanja tega sporazuma.
2. Te dejavnosti se izvajajo v okviru pravil in ustreznih postopkov razvojnega sodelovanja in instrumentov Evropske unije.
3. Prošnje za pomoč bi morale temeljiti na ugotovljenih potrebah in biti v skladu z nacionalnimi reformami za spodbujanje naložb. Za pomoč veljajo medsebojno dogovorjeni pogoji.
4. Pogodbenici v okviru Odbora za spodbujanje naložb:

- (a) izmenjata informacije in pregledata napredek pri tehnični pomoči in podpori za krepitev zmogljivosti pri izvajanju tega sporazuma ter
- (b) opredelita potrebe po tehnični pomoči in krejitvi zmogljivosti.

ČLEN 43

Odbor za spodbujanje naložb

1. Za zagotovitev pravilnega in učinkovitega delovanja tega sporazuma pogodbenici ustanovita Odbor za spodbujanje naložb, ki ga sestavljajo predstavniki obeh pogodbenic.
2. Odbor za spodbujanje naložb se prvič sestane najpozneje šest mesecev od datuma začetka veljavnosti tega sporazuma. Nato se Odbor za spodbujanje naložb sestaja enkrat letno, razen če se predstavniki pogodbenic dogovorijo drugače, ali nemudoma na zahtevo katere koli pogodbenice.
3. Sestanki Odbora za spodbujanje naložb potekajo izmenično v Uniji in Angoli, razen če se predstavniki pogodbenic dogovorijo drugače. Odbor za spodbujanje naložb se lahko sestane osebno ali prek drugega ustreznega komunikacijskega sredstva, kot se dogovorijo predstavniki pogodbenic.
4. Odboru za spodbujanje naložb sopredsedujeta minister za gospodarstvo in načrtovanje ter minister za industrijo in trgovino za Angolo ter član Evropske komisije, pristojen za trgovino, za Unijo ali njihovi pooblaščenici.

ČLEN 44

Naloge Odbora za spodbujanje naložb

1. Odbor za spodbujanje naložb:

- (a) obravnava nadaljnje načine za utrditev naložbenih odnosov med pogodbenicama;
- (b) nadzoruje in olajšuje izvajanje in uporabo tega sporazuma ter spodbuja njegove splošne cilje;
- (c) si prizadeva najti ustrezne načine in metode za preprečevanje ali reševanje težav, ki bi lahko nastale na področjih, ki jih zajema ta sporazum, ali reševanje sporov, ki bi lahko nastali v zvezi z razlago ali uporabo tega sporazuma;
- (d) obravnava vse druge pomembne zadeve v zvezi s področjem, ki ga zajema ta sporazum, kot se lahko dogovorijo predstavniki pogodbenic;
- (e) prouči tekoče poizvedbe iz člena 22 in prošnje za upravno pomoč;
- (f) obravnava možne izboljšave tega sporazuma, zlasti glede na izkušnje in razvoj v drugih mednarodnih forumih in v okviru drugih sporazumov pogodbenic, ter
- (g) na svojem prvem sestanku sprejme svoj poslovnik.

ČLEN 45

Odločitve in priporočila Odbora za spodbujanje naložb

1. Odbor za spodbujanje naložb je za namene doseganja ciljev tega sporazuma pooblaščen za sprejemanje odločitev v primerih, ki so opredeljeni v tem sporazumu. Odločitve, ki jih sprejme Odbor za spodbujanje naložb v skladu s tem sporazumom, so za pogodbenici zavezujoče. Pogodbenici sprejmeta ukrepe, potrebne za izvajanje navedenih odločitev.

2. Za namene doseganja ciljev tega sporazuma lahko Odbor za spodbujanje naložb pripravi ustrezna priporočila v zvezi z vsemi zadevami, ki jih zajema ta sporazum.
3. Odbor za spodbujanje naložb sprejema odločitve in daje priporočila s soglasjem.

ČLEN 46

Dialog s civilno družbo

1. Pogodbenici organizirata dialog s civilno družbo (v nadaljnjem besedilu: dialog) za razpravo o izvajanju tega sporazuma.
2. Pogodbenici v dialogu spodbujata uravnoteženo zastopanost relevantnih deležnikov, vključno z nevladnimi organizacijami, poslovnimi organizacijami in organizacijami delodajalcev ter sindikati, dejavnimi na področju gospodarstva, trajnostnega razvoja, socialnih zadev, okolja in drugih zadev.
3. Dialog poteka vsako leto v povezavi s sestankom Odbora za spodbujanje naložb, razen če se pogodbenici dogovorita drugače.
4. Za namene dialoga pogodbenici zagotovita informacije o izvajanju tega sporazuma. Stališča in mnenja, izražena med dialogom, se lahko predložijo Odboru za spodbujanje naložb in se lahko objavijo.
5. Pogodbenici se lahko po potrebi odločita, da dialog organizirata prek obstoječih mehanizmov, ki sta jih vzpostavili za vključevanje civilne družbe.

POGLAVJE VIII

KONČNE DOLOČBE

ČLEN 47

Splošne izjeme

Nobena določba tega sporazuma se ne razlaga tako, da pogodbenicama preprečuje sprejetje ali izvrševanje ukrepov, ki so potrebni za:

- (a) zavarovanje javne varnosti ali javne morale ali za ohranjanje javnega reda¹²;
- (b) varovanje življenja ali zdravja ljudi, živali ali rastlin;
- (c) zagotovitev skladnosti z zakoni ali predpisi, ki niso v neskladju z določbami tega sporazuma, vključno s tistimi, ki se nanašajo na:
 - (i) preprečevanje zavajajočih in goljufivih praks ali obravnavanje posledic neizpolnjevanja obveznosti iz pogodb;
 - (ii) varovanje zasebnosti posameznikov v zvezi z obdelavo in razširjanjem osebnih podatkov ter varovanje zaupnosti osebne dokumentacije in računov;
 - (iii) varnost.

¹² Izjemi o javni varnosti in javnem redu se lahko uporabita samo, kadar obstaja resnična in dovolj resna grožnja za enega od temeljnih interesov družbe.

ČLEN 48

Varnostne izjeme

Nobena določba tega sporazuma se ne razlaga tako, da:

- (a) od pogodbenice zahteva zagotovitev informacij, katerih razkritje bi bilo po njenem mnenju v nasprotju z njenimi bistvenimi varnostnimi interesi, ali
- (b) pogodbenici preprečuje sprejetje kakršnega koli ukrepa, za katerega meni, da je potreben za zavarovanje njenih bistvenih varnostnih interesov:
 - (i) v zvezi s proizvodnjo orožja, streliva in vojnih pripomočkov ali trgovino z njimi ter v zvezi s tako trgovino in posli z drugim blagom in materiali, storitvami in tehnologijo ter v zvezi z gospodarskimi dejavnostmi, ki se izvajajo neposredno ali posredno za oskrbo vojaških ustanov,
 - (ii) v zvezi s fisijskimi in fuzijskimi materiali ali materiali, iz katerih so ti pridobljeni, ali
 - (iii) pridobljenih med vojno ali v drugih izrednih razmerah v mednarodnih odnosih ali
- (c) pogodbenici preprečuje sprejetje kakršnih koli ukrepov v skladu z njenimi obveznostmi iz Listine Združenih narodov za ohranjanje mednarodnega miru in varnosti.

ČLEN 49

Razmerje do Sporazuma iz Cotonouja

Nobena določba tega sporazuma se ne razlaga tako, da kateri od pogodbenic preprečuje sprejetje primernih ukrepov na podlagi Sporazuma iz Cotonouja.

ČLEN 50

Trajanje

Ta sporazum se sklene za obdobje 20 let z možnostjo samodejnega podaljšanja za enaka in zaporedna obdobja.

ČLEN 51

Odpoved sporazuma

1. Katera koli od pogodbenic lahko pisno uradno obvesti drugo pogodbenico tega sporazuma o svojem namenu, da bo odpovedala ta sporazum.
2. Odpoved začne veljati šest mesecev po datumu, ko druga pogodbenica prejme uradno obvestilo iz odstavka 1.

ČLEN 52

Ozemeljska uporaba

1. Ta sporazum se uporablja:

- (a) v povezavi z Unijo, za ozemlja, na katerih veljata Pogodba o Evropski uniji in Pogodba o delovanju Evropske unije, ter v skladu s pogoji, določenimi v navedenih pogodbah, ter
 - (b) v zvezi z Angolo, za ozemlja, na katerih Angola izvaja svojo suverenost ali suverene pravice v skladu z mednarodnim pravom in svojim notranjim pravom, vključno s kopenskim ozemljem, notranjimi vodami, teritorialnim morjem in zračnim prostorom nad njimi ter pomorskimi območji, ki mejijo na teritorialno morje, vključno z morskim dnom, epikontinentalnim pasom in ustreznim podtaljem.
- 2. Sklicevanje na „ozemlje“ v tem sporazumu se razume v smislu odstavka 1.
 - 3. Pojasniti je treba, da sklicevanja na mednarodno pravo v tem členu vključujejo Konvencijo Združenih narodov o pomorskem mednarodnem pravu, podpisano 10. decembra 1982 v Montego Bayu. V primeru neskladnosti med nacionalnim in mednarodnim pravom prevlada slednje.

ČLEN 53

Spremembe

Pogodbenici se lahko pisno dogovorita o spremembi tega sporazuma. Spremembe začnejo veljati v skladu s členom 57.

ČLEN 54

Pristop novih držav članic k Evropski uniji

- 1. Unija obvesti Angolo o morebitnih prošnjah tretjih držav za članstvo Unije.

2. Unija uradno obvesti Angolo o začetku veljavnosti vseh pogodb v zvezi s pristopom tretjih držav k Uniji.

ČLEN 55

Pravice in obveznosti iz tega sporazuma

Nobena določba tega sporazuma se ne razlaga tako, da subjektom dodeljuje pravice ali nalaga obveznosti, razen tistih, ki so ustvarjene med pogodbenicama v skladu z mednarodnim javnim pravom, ali da dovoljuje neposredne sklice na ta sporazum v okviru nacionalnih pravnih sistemov pogodbenic.

ČLEN 56

Sklicevanje na zakone in druge sporazume

1. Če ni določeno drugače, se sklici na zakone in druge predpise pogodbenice razumejo tako, da vključujejo tudi njihove spremembe.
2. Sklici na mednarodne sporazume v tem sporazumu ali njihova vključenost v ta sporazum se, v celoti ali delno, razumejo tako, da vključujejo tudi njihove spremembe ali sporazume, ki nasledijo te mednarodne sporazume, ki začnejo veljati za obe pogodbenici na datum podpisa tega sporazuma ali po njem. V primeru težav pri izvajanju ali uporabi tega sporazuma zaradi morebitnih sprememb ali sporazumov, ki jih nasledijo, se lahko pogodbenici na zahtevo ene od njiju medsebojno posvetujeta, da bi našli obojestransko zadovoljivo rešitev.

ČLEN 57

Začetek veljavnosti

1. Ta sporazum začne veljati prvi dan drugega meseca, ki sledi datumu, ko sta se pogodbenici medsebojno uradno obvestili, da sta končali ustrezne notranje postopke za ta namen.
2. Uradna obvestila v skladu s tem členom se za Unijo pošljejo Generalnemu sekretariatu Sveta Evropske unije, za Angolo pa ministrstvu za zunanje zadeve, nacionalnemu direktorju za mednarodno sodelovanje.

ČLEN 58

Jeziki in verodostojna besedila

Ta sporazum je sestavljen v dveh izvodih v angleškem, bolgarskem, češkem, danskem, estonskem, finskem, francoskem, grškem, hrvaškem, irskem, italijanskem, latvijskem, litovskem, madžarskem, malteškem, nemškem, nizozemskem, poljskem, portugalskem, romunskem, slovaškem, slovenskem, španskem in švedskem jeziku, pri čemer je vsako od teh besedil enako verodostojno.

V POTRDITEV NAVEDENEGA so spodaj podpisani pooblaščenci, ki so za to ustrezno pooblaščeni, podpisali ta sporazum.

V, dne leta,

za Evropsko unijo

za Republiko Angolo